
Svend Åge Hansen, Vandel Savværk, fortæller fra Vandel

Fra hede over Fliegerhorst Vandel til Flyvestation Vandel:

fortsat

Flyvepladsen i 50'erne

Flyvepladsen blev også brugt til mange andre ting. Bl.a. var der faldskærmsudspring i en årrække, modellflyvere og politihundeskole m.m.. Men i mange år var det svæveflyveraktiviteterne, der dominerede pladsen. De kom hver sommer og var nogle friske fyre. Der skete dog også nogle uheld, som der nok ikke kunne undgås, når så mange forskellige fly skal i luften. To fly stødte sammen ved Randbøl. Et kunne ikke komme ud af et loop og styrtede ned lige midt i den gamle hangar, så kun halen stak op. I begge tilfælde blev piloterne desværre dræbt på stedet.

Nu kom NATO ind i billedet og flyvepladsen blev moderniseret og udbygget til dét, den er i dag. Arbejdet blev udført af Brdr. Andersen Næstved, Over Arkil Haderslev og Hoffman og Sønner. De kom med store maskiner og en mængde arbejdere, som enten boede i skurvogne eller i pensionater oppe i byen. Samtidig skiftede flyvepladsen navn til Flyvestation Vandel.

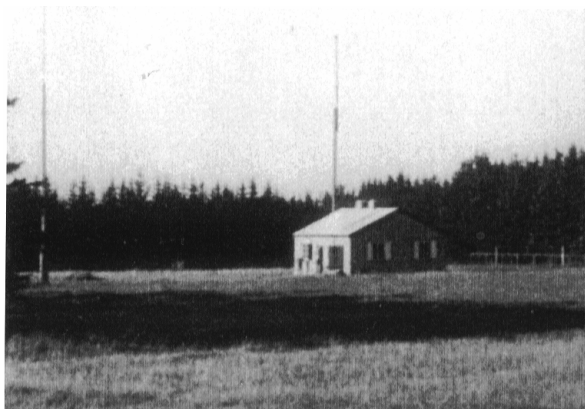
Vi havde en ingeniør Andersen fra Århus boende, og jeg var med ham hjemme i Århus, hvor jeg så sporvogne for første gang. Desuden kom jeg med til fodbold, hvor AGF blev slået af Esbjerg 1-2.

Mine oplevelser, som Tømrer på Flyvestationen

I 1958 kom jeg i lære naturligvis som tømrer hjemme på det gamle Vandel Savværk og Tømmerforretning, som jo havde været i min families eje siden 1906. Min bedstefar startede, og senere kom min far og onkel også med i firmaet. I de sidste par-og-tyve år har jeg ejet firmaet; men næste generation er på vej. Nå, men vi kom snart ind på flyvestationen og forrettede stort set alle reparationer vedr. tømrer og snedkerarbejde.

I de mange, snart 35 år, jeg arbejdede på flyvestationen, er jeg kommet overalt og har været en betroet mand der. Tidligt blev jeg inviteret med på deres jagter og har været det lige siden. Jeg har fulgt hele opbygningen og vedligeholdelsen af pladsen og oplevet mange episoder der.

Tyskerne havde bygget et lille skur ovenpå taget af en gammel gård. Dette blev brugt til flyveledertårn. Da pladsen hurtigt blev for trang, blev jeg bemyndiget til at udvide flyveledertårnet med 2/3 mere kapacitet. Ca. 20 år efter pillede jeg det hele ned, da man havde fået det nuværende betontårn op at stå.

Tysk pejlerhus på Vandel mark. Der blev bygget to af disse huse; ét i hver ende af flyvepladsen. Det her viste lå på "Vanggård"'s marker nord for Vandel, hvor det nuværende asfaltværk har til huse.

Foto: Privateje

En dag, da vi lagde eternittag på en bygning, kom der en kaptajn med nogle officerer fra et andet sted. Han ville gerne gøre sig lidt klog på arbejdet, og råbte op til mig: ”Hvorfor borer I huller i eternitpladerne, før I skruer skrueerne i? Jeg har set andre, der bare slår skrueerne igennem pladerne med en hammer!” Ja, men så var de jo heller ikke tømrere, svarede jeg tilbage. Hvorpå de andre officerer lo, og kaptajnen skyndte sig videre.

I en af de gamle stalde, der var blevet omdannet til kontor, sad der en officer og en konstabel. De var vældig flinke begge to. Jeg kom ind og skulle efterse en dørlås eller justere et hængsel. Rummet var godt nok opvarmet og isoleret; men da der ingen hulrum var i murene trak fugten op gennem soklen, hvad der bevirkede, at den nederste halve meter var jordslået og mørk. Officeren, der sad ved sit skrivebord med foldede hænder over brystet, sagde nu til mig: ”Hør tømrer, hvad er det?” Idet han nikkede hen imod det nederste mørke område på væggen. Det er på grund af stillestående luft, røg det ud af mig. Hvad kan der gøres ved det, udbrød han. Ja, når du nu alligevel sidder der med hænderne overkors, så ville det hjælpe, hvis du samtidig med det kørte tommelfingrene rundt i ring. Jeg forlod nu lokalet under konstabelens høje grin.

Engang lagde vi nyt tag på hovedkvarteret. Chefen hed på det tidspunkt Simonsen. Vi kunne ikke undgå, at der lå lidt tagstumper nede i gården. Simonsen kom nu ud, og da der i det samme kom et par soldater forbi, befalede chefen nu sine underordnede at hente kost og skovl, så de kunne rydde op. Det nægtede de menige på det bestemteste med ordene: ”Det er ikke vores pligt at rydde op.” Simonsen blev rasende og kaldte på den kommanderende befalingsmand. Nu skulle hele delingen have røvtur. Alle mand trådte lidt senere frem iført fuld feltmæssigt udstyr. Vi betragtede dem oppe fra taget, da de marcherede ud fra hovedkvarteret. Fra taget kunne vi også se dem, da de ca. ½ kilometer borte drejede af ved et hegn, hvor de opholdt sig et par timers tid. Det var en ualmindelig flok ”udasede” soldater, der traskede ind i gården sidst på eftermiddagen.

En arbejdsmand, som gik og gravede sidst på dagen, da militærfolkene havde holdt fyraften, blev antastet af en stor mørk bil, hvori der sad et par officerer af meget høj rang. Hør min gode mand, De kunne vel ikke fortælle os, hvor vi finder tankområde Vandel (dette ligger i Randbøl ca. 3 km. fra Vandel)? Desværre, sagde arbejdsmanden. Det kan jeg ikke oplyse jer om, da det er en militær hemmelighed. Officererne kiggede på hinanden og kørte hovedrystende bort. Men de kunne jo ikke bebrejde manden noget.

En officer på flyvestationen havde en affære med en kvindelig sekretær. Alle vidste det, og der blev hvisket i krogene om det. Da jeg en dag kom ind på hans kontor og skulle montere nye vinduesgreb, så jeg, at han var ved at pakke sin taske, da han skulle ud til noget et andet sted. Bare rolig, udbrød jeg. Jeg tager det lille værelse ved siden af først, så du i ro og mag kan pakke tasken færdig først. Idet jeg lukkede døren op til det lille værelse, så jeg, at der stod en af forsvarrets standardsenge foruden et sofaborde og et par lænestole. Det røg ud af mig: ”Nå, det er sådan noget, der foregår her!” Officeren snurrede omkring og udbrød forskrækket: Har du hørt noget? Hvem mig, næ, jeg har ikke hørt noget, svarede jeg.

Det var dengang, da Ninn Hansen var forsvarsminister. Han havde tilladt, at soldater ikke behøvede at klippe sig. Da blev der indkaldt en meget langhåret soldat til Vandel. Han blev gemt bort i en yderkant og fik snart benævnelsen ”Yrsa”. På et tidspunkt her omkring blev der noget knas mellem officerskorpset og den daværende chef. En dag da Prins Henrik landede i Billund Lufthavn og skulle flyve videre med helikopter fra Flyvestation Vandel (afstand 5 km.), var chefen kørt til Billund for at modtage Prinsen. Da de kørte ind gennem vagten til Flyvestation Vandel blev de til

chefens store græmmelse modtaget af en flot vagt ”med skulderlangt hår” gevær præsenterende ”YRSA”. Der udspandt sig vistnok senere et mindre opgør!

Til slut skal nævnes, at jeg udover at komme med på jagt, på flyvestationens område, også står på en liste over flyvestationens venner. Det bevirker, at jeg har været inviteret til sammenkomster med bl.a. amerikanske flyvere og ved chefskifter. Desuden var jeg inviteret med til Dronning Margrethe og Prins Henriks besøg på Flyvestationen.

Gengivet fra:

”LMK Officeren”

Nr. 1, 2002

Et uafhængigt fællesblad for Officersforeningen i Flyverhjemmeværnet
Officersforeningen Flyverhjemmeværnsdistrikt 1